

Čar Veronike Deseniške

Pred šestimi meseci so se začele priprave, v petek, 17. junija 2011, je bilo tako daleč: Katoliško kulturno društvo Vogrče in okolica – s soprirediteljico KKZ – je s premiero slovenske dramske klasike »Veronika Deseniška« izpod peresa Otona Župančiča odlično dopolnilo dolgoletno gledališko tradicijo. Pred izrazito kuliso ob domačem farovžu so Vogrjani prepričljivo popeljali gledalce v kruti svet srednjeveške družbe na celjskem dvoru.

Zgodba o neminljivi ljubezni med Friderikom II., sinom celjskega grofa Hermana II., in Veroniko iz Deseniča še danes živi v slovenskih legendah. Predstavlja, kot ugotavlja režiser

Veronika Deseniška

(Oton Župančič)

Režija: Franci Končan

Asistenca režije: Jelka Stern, Lojz Kerbitz

Scenograf: Toni Stern

Kostumografinja: Gordana Schmidt

Luč in ton: Christian Paulitsch,

Siegfried Paulitsch

Lasuljarka: Rosi Hobel

Glasba: Dejan Mesec

Predstava je še na ogled 1. in 2. 7., 21.00

Franci Končan, slovensko verzijo Romea in Julije, istočasno pa tudi prvi dokumentirani čarovniški proces v slovenski zgodovini. Časovno (dalje na 3. strani)

Grooves & Latin

se imenuje letošnja, že četrta, poletna Glasbena delavnica za navdušene pevce, kjer se vsako leto urita ritmični čut in interpretacija sodobnih skladb. Pod mentorstvom profesionalnih glasbenikov se delavnica predvsem osredotoča na skupinsko petje, na voljo pa bodo tudi različne ritmične delavnice ter individualno

pevsko šolanje.

Glasbena delavnica poteka od 15. do 19. avgusta 2011 v Domu prosvete v Tinjah in je primerna za interesente od 18. leta naprej. Zaključni koncert bo v petek, 19. 8. 2011, ob 20. uri na tinjskem vrtu. Prireditelja: Dom v Tinjah in KKZ. Prijave: sturm@sodalitas.at, 0 42 39 / 26 42 - 78

Čakajo novi izzivi

Ob polletju se pri KKZ lahko ozremo že na vrsto uspešno izvedenih projektov, denimo Srečanje gledaliških skupin, Koroška poje, Srečanje mladinskih zborov ali Družinsko petje. Pred nami so Jezikovne počitnice, Teden mladih umetnikov in gledališke delavnice na slovenski obali.

Konec junija smo obeležili 20. obletnico samostojne države Slovenije, v skupni organizaciji Krščanske kulturne zveze, Kulturnega društva Mohorjan s Prevalj in nadškofije v Ljubljani je v ljubljanski stolnici po tradicionalni maši za domovino pred visokimi predstavniki Cerkve in države zadonela mogočna in na moč sporočilna kantata »Ustoličenje karantanskega kneza« Franceta Cigana v izvedbi MePZ Gallus iz Celovca in Cerkvenega zbora s Prevalj.

Letošnje leto je za KKZ nasploh v znamenju sodelovanja in skupnih, pomembnih projektov, z raznimi partnerji, s katerimi želimo razviti našo regijo, prikazati njeno dvojezično podobo in podpreti njeno prebivalstvo v kulturnih prizadevanjih. Veseli smo, da je našel podporo čezmejni projekt FLUVED, s katerim želimo popisati in celovito prikazati slovenska ledinska imena na Koroškem in smo ga vložili skupaj s Slovensko prosvetno zvezo kot vodilnim partnerjem ter s partnerji v Sloveniji. Strokovni partner v projektu je inštitut Urban Jarnik, ki ta projekt izvaja.

Nič manj pomemben in usmerjen v podpiranje žive kulture in slovenske besede v koroški regiji je projekt kulturne izmenjave REG-KULT KOROŠKA-KÄRNTEN (vodilni partner je Občina Prevalje) s ciljem ozaveščanja in razvijanja skupnega koroškega kulturnega prostora.

Veseli smo novih izzivov in priložnosti, ki se jih bomo lotili z veliko vneto in prizadevnostjo. Želimo ohraniti svoj prostor in se razvijati v pisanosti sodobne družbe.

mag. Sonja Kert-Wakounig,
predsednica

Jože Ropitz – 75 let

Duhovnik, skladatelj, učitelj in zborovodja, škofijski kantor Jože Ropitz je 16. aprila slavil polokrogli življenjski jubilej. Ob osebnem prazniku čestita tudi Krščanska kulturna zveza in želi slavljenцу mnogo zdravja ter sreče polnih dni.

Rozi Wernig – 75 let

Na Kočuhu pri Šmarjeti v Rožu je pred kratkim praznovala 75. rojstni dan predsednica Kulturnega društva Šmarjeta v Rožu - Apače, Rozi Wernig. Zavzeti kulturni ustvarjalci ob lepem življenjskem jubileju iskreno čestitamo in želimo še mnogo zdravih in srečnih let.

Jože Kopeinig – 70 let

Pred kratkim je praznoval okrogli življenjski jubilej rektor Katoliškega doma prosvete v Tinjah, gospod Jože Kopeinig. Neutrudnemu delavcu za dušni in narodni blagor, ki je s tinjskim domom ustvaril blagodejno oazo slovenskega jezika in duhovne utehe, ob tem prazniku želimo obilo božjega blagoslova, osebne sreče in zadovoljstva, ter še mnogo zdravih in srečnih let.

Edi Oraže – 40 let

17. maja je slavil okrogli življenjski jubilej učitelj in skladatelj, glasbenik in zborovodja Edi Oraže iz Celovca. Za ta praznik čestita tudi Krščanska kulturna zveza in želi še mnogo ustvarjalnega zagona in energije za nove glasbene podvige, ter zdravja, sreče in zadovoljstva v družinskem in prijateljskem krogu.

Štefan Domej

Naš civilnik Štefan Domej, ki je od oktobra 2010 dalje opravljal službo na Krščanski kulturni zvezi, s koncem junija odhaja in se posveča novim nalogam in ciljem. Po tej poti se mu zahvaljujemo za njegovo skrbno in dobro opravljeno delo pri Krščanski kulturni zvezi in mu na nadaljnji življenjski poti želimo obilo sreče in zdravja ter osebne zadovoljstva.

V petdesetih letih je opravil dela za sto let

Štrekljeva nagrada glasbenemu etnologu in pedagogu Engelbertu Logarju

Žirija, ki je letos odločala o podelitvi 11. Štrekljeve nagrade, se je z veseljem odločila za letošnjega nagrajenca Engelberta Logarja, saj je nagrada šla v roke človeka, ki je »v pol stoletju opravil delo za celo stoletje«. Nagrajenec pa ni le izjemen garač, izjemna je tudi njegova pristna ljubezen do domače pesmi in do domače besede.

Pesem ga spremlja že od otroštva, saj so v domači hiši »vedno prepevali«. Že v mladih letih je začel orglati v domači cerkvi in spremljal zbor, ki ga je vodil njegov oče, pozneje je sam prevzel vodstvo zbora in ga medtem neprekinjeno vodi že nad 30 let. Študiral je glasbo in zgodovino na Univerzi v Gradcu, kjer je v magistraturi in doktoratu obravnaval zgodovino in pesemsko izročilo v svoji občini in na južnem Koroškem. Od leta 1986 naprej je zaposlen na Inštitutu za glasbeno etnologijo Visoke šole za glasbo in upodabljaljočo umetnost v Gradcu, kjer se posveča raziskovanju ljudskih pesmi, predvsem na Koroškem in Štajerskem. Obseg in razpon njegovih dejavnosti je obsežen: predava na univerzi, izdaja knjižne publikacije (Vsaka vas ima svoj glas – 8. knjig), zvezke (Pesmi in glasba z južne Koro-

ške – 35. zvezkov), piše strokovne članke, sodeluje na domačih in mednarodnih konferencah in simpozijih, neutrudno zbira in snema pesemsko gradivo na terenu, ureja glasbeni arhiv (med njimi tudi presnetke Slovenskega sporeda ORF, ki jih hrani inštitut Urban Jarnik), zapisuje in prireja ljudske pesmi, je vodja številnih pevskih skupin, posnel je nešteto zgoščenk, izvajal je razne projekte (npr. Globaško ohcet), odkril in uglasbil je pesmi domačih avtorjev (Milka Hartman, Herman Germ, ...), odkril je zbiratelj ljudskih pesmi (Jurij Lulek), domačo pesnico in vižarko Ivanko Polanc ter vižarko Marijo Kamnik ... skratka njegovo delo na področju domačih ljudskih pesmi ne pozna meja.

Vsi – inštitut Urban Jarnik in Krščanska kulturna zveza, ki smo predlog vložili, žirija, ki je o tem odločala, rojaki na Koroškem, v Sloveniji in drugod po zamejstvu pa se strinjajo, da Engelbert Logar ni le zaslužen nagrajenec, temveč je vzoren nadaljevalec Štrekljevega izročila in poslanstva.

Engelbertu Logarju iskreno čestitamo!

Jubilejna številka biltena kzk

Pred nami je 50. številka biltena Krščanske kulturne zveze. Začetek izhajanja biltena je bil sad razprav delovne skupine v okviru obnovitvenega procesa Krščanske kulturne zveze leta 1998/1999. Ena izmed točk je bila povezanost med centralo v Celovcu in krajevnimi društvi. Tako je nastal koncept za informacijski bilten, ki naj bi vse naše partnerje redno obveščal o naših prireditvah, načrtih in terminih.

Prva številka je izšla marca 1999. Prva urednica je bila Magda Karner, za njo je skrb za bilten leta 2000 prevzela Zalka Kelih-Olip, od leta 2010 naprej pa Martin Kuchling.

Veselim se jubilejne številke biltena kzk in smo prepričani, da je v dvanajstih letih svojega izhajanja dosegel lepo število bralcev, prinesel med nje veliko razveseljivih novic, poročil in napovedi. Vedno znova se razveselimo pozitivnih reakcij bralcev, ki so nam hvaležni za informacije iz centrale.

Našemu jubilarntu čestitamo in upamo, da njegovo sveži vir nikoli ne bo usahnil.

(nadaljevanje s 1. strani)

pade afera v zlato obdobje celjske grofije, ko je celjski dvor štel med najbolj ugledne plemiške rodbine v srednji Evropi.

Zgodnje življenje Veronike iz hrvaškega Desinića ostaja dokaj neosvetljeno. V Župančičevi drami (obdelal jo je Jernej Novak) je upodobljena kot lik žarečega in kipečega dekleta v obubožani plemiški družini, pred katerim se življenje z vso mladostno radostjo razprostire, ko ji oče in teta razodeneta, da pojde v Celje kot dvorjanka Jelisavi Frankopanki, ženi Friderika II. Njena sreča se podvoji, ko izve, da njena skrita ljubezen, skrivnostni in ognjeviti vitez, tudi služi celjskemu grofu. Na gradu v Celju Veronika hitro osvoji naklonjenost Frankopanke. Niti sanja se ji ne, v kakšne grozne globine jo bodo kmalu popeljali dogodki. V zasebnem pogovoru Veronika zaupa Jelisavi svojo še nikomur ne omenjeno ljubezen do neznanega viteza, novica, ki kar kmalu razkrije grenkost dvojne igre Friderika – moža nesrečne Jelisave in ljubimca mlade Veronike. Spoznanje potrди Jelisavine – in Hermanove – najhujše sume, in ostro predrami že nosečo Veroniko.

Zgodba se razvne v vsej tragiki, ki zajame ne samo družbene zakonitosti srednjeveškega visokega plemstva, vodenega od političnih premislekov, krasoti in krutosti mladostne naivnosti ter trpljenja v neljubljenem zakonu, pač pa pripoveduje tudi o zbuženem ponosu navzlic – ali prav zaradi – poniževanja in groženj, neomahljivem vztrajanju do konca in ne

nazadnje o moči in hkrati nemoči prepovedane ljubezni.

S predstavo so Vogrjani zablesteli in z bravuro prevzeli Župančičev jezik kot svojega. Igralec, mentor in režijski asistent Lojz Kerbitz je prepričal kot trdi grof Herman II., zavzet za Celje in njegov vzpon, zagrenjeno Jelisavo je odlično zaigrala Elisabeth Kuntschitsch. Reinhold Paulitsch je oživil vlogo Jošta Soteškega, prijatelja in svetovalca Friderika II., Hermann Enzi pa kot Buenaventura otipljivo odigral trgovca, ki v imenu lastnega dobička prezira moralne zapreke. Dilemo zaljubljenega, a nečustveno v zakonski vezi uklenjenega Friderika, sanjača in bodočega grofa je podal Thomas Paulitsch, prehod od mladostne in čile Veronike do drzne, odločne in neustrašne žene Friderika II. pa je sijajno utelešala Mateja Kerbitz.

Predstave v Vogrčah štejejo med viške amaterske gledališke dejavnosti na Koroškem. Imajo pa tudi globlji pomen – vas postane središče živetelega slovenskega govora in približevanja med vaščani, dvo- in enojezičnimi. Pri igri je sodelovalo skoraj 50 igralcev, v priprave pa jih je bilo vpletenih še mnogo več. Zato velja zahvala vsem pomočnikom in podpornikom. Posebna pohvala velja vsem igralcem, izdelovalcem scene ter tudi šiviljam, ki so od kap in klobukov do okraskov za obuvala brez izjeme sešile vse kostume.

»Sledovi« nova zgoščenka skupine akzent

18. junija je skupina akzent v Kulturnem domu v Ledincah javnosti predstavila svojo najnovejšo zgoščenko »Sledovi«. Kulturni večer je nudil celo vrsto izvrstnih užitkov, saj so poleg pevske skupine nastopili še domači otroški zbor Jepca, domača mladinska igralska skupina, tamburaši iz Loč, pianistka Špela Filipič ter instrumentalna skupina Brass Boys iz doline reke Mele.

Skupina je po osemindvajsetih letih skupnega prepevanja s tem izdala svojo tretjo samostojno zgoščenko, na kateri so posnete tako pesmi iz vsega sveta kot tudi domača slovenska duhovna in posvetna pesem. Dobro izbrana mešanica daje pregled o delovanju skupine, ki je s svojim petjem že zapustila trajne sledove v kulturni pokrajini Koroške.

Zgoščenka je na voljo pri pevkah in pevcih skupine oz. pri društvenikih ter v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu in stane 15.– evrov.

Pobuda, ki se je začela v lani pod okriljem Krščanske kulturne zveze, naj bi v tem letu dobila dodaten zagon. Poleg rednega objavljanja posameznih izjav v tisku je načrtovana tudi zvočna izdaja (zgoščenka) ljudskih pravljic v treh slovenskih narečjih. Prvi del je skupaj s SPD Zila že skoraj uresničen, v pripravi pa sta še zgoščenki za podjunsko in za rožansko narečje ter grafična spremljava celotne pobude. Na ta način bo iniciativa še bolj prepoznavna in – kot upamo – bolj prodorna. Pobudo smo predstavili 11. maja tudi v okviru Kulturnega tedna koroških Slovencev v Porečah ob tematskem večeru, ki je bil posvečen dvo- in večjezičnosti v vsakdanu. Sodelovali pa smo tudi na prireditvi Katoliškega doma prosvete v Tinjah, kjer je bil pod geslom »Slovenščina, moj zaklad!« dopoldan za starše in otroke posvečen slovenskemu jeziku in njegovemu dojetanju v družinskem vsakdanu. Dvojezična prireditvev je bila namenjena predvsem jezikovno me-

šanim družinam, ki so se rade odzvale vabilu. Poleg tega smo svojo zamisel predstavili ob Konferenci dialoga 9. maja v Globasnici, ki jo je iniciirala pobuda »Bostrstvo za večjezičnost«. Prej ali slej nago-varjamo razne osebnosti z vseh družbenih področij, da nam pošljejo svoje misli in stališča o tej tematiki.

Ob vsem tem pa bo treba skrbeti za smiselno povezavo vseh pobud, ki imajo cilj, da ozaveščajo ljudi o pomenu in o vrednosti dvo- in večjezičnosti za posameznika, za družbo in ne nazadnje za deželo in celotno regijo. Prvi korak v to smer pa je seveda poudariti pomen slovenščine kot družinski jezik, saj se v znanem, vsakdanjem okolju in od vsega začetka – to se pravi od rojstva ali še prej – dalje otrok mimogrede nauči več jezikov in mu je vsak od teh lahko le v korist. Ne glede na število govorcev enega jezika ali na morebitne gospodarske prednosti, ki jih znanje jezikov nedvomno ponuja.

Fabjan Hafner (pesnik in prevajalec)

Slovenščina poskrbi za globino, ne za širitev. V materinščini se pogovarjamo s predniki, s tistimi, ki živijo z nami, prav tako, kot z onimi, ki so se oddaljili od nas, na tem svetu ali se celo umaknili, tja na onega. Z jezikovnimi koreninami se nismo le oprjeli domače grude, z njimi se ne držimo samo sedanjika, da nas ne bi odnesel vihar prihodnosti, veliki globalni val, ki vse poenoti, ki zbršne vse razlike. Z jezikom smo povezani z nekdanjostjo rodne pokrajine, s preteklostjo svojega rodu. Z njim se napajamo z mladostjo, črpamo iz lastne in skupne mladosti, z njim posegamo k izvirom, se vračamo v stanje neodtujenosti. S slovenščino smo pri sebi, spravljeni s seboj, z njo bomo lažje kos svetu, ki nas obdaja, čeprav mu pripadamo bolj po naključju kot po lastni izbiri. Z govorico, ki nas hrani in če je treba tudi brani, bomo šele zares svoji na svojem, svobodni in sproščeni.

Srečanje mladinskih zborov

Iz več sto grl je zadonela skupna pesem

V Kulturnem domu v Ledincah je 3. aprila potekal prvi del letošnjega Srečanja mladinskih zborov, drugi del pa teden kasneje, 10. aprila v Šentprimozu. Na obeh koncertih je skupno prepevalo okrog 500 mladih pevk in pevcev, ki so z otroško in mladinsko zagnanostjo pod taktirkami neutrudnih pevovodij zapeli tako slovenske ljudske kot tudi moder-

nejše skladbe z vsega sveta. Koncerta sta povezovala Erika Wrolich v Ledincah in Samo Wakounig v Šentprimozu. Posebnost letošnjih koncertov je bila skupna pesem za vse nastopajoče ob koncu koncerta. Kot soprireditelja sta poleg Krščanske kulturne zveze sodelovala SPD Jepa-Baško jezero ter SPD Danica.

Literarni natečaj Promlad

15. junija je bila v Musilovi hiši v Celovcu slavnostna podelitev nagrad za literarni natečaj, ki so ga v tem letu prvič razpisali skupno Volbankova ustanova, Slovenska prosvetna zveza ter Krščanska kulturna zveza, za vse učenke in učence slovenskih šol in razredov na Koroškem oz. za mladino v starosti od 8 do 20 let. Nagrade so bile razdeljene v treh starostnih skupinah, dodatno so bili odlikovani posamezniki s knjižnimi nagradami ter razred, ki je poslal največ prispevkov z izletom. Natečaj podpira finančno Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, sodelujejo razne izobraževalne ustanove na Koroškem.

Nagrajenci literarnega natečaja

Spominska hoja skozi Celovec

V spomin na žrtve nacističnega nasilja je društvo Memorial Kärnten/Koroška s soprireditelji – med njimi tudi KKZ – vabilo na Spominski pohod skozi Celovec, ob katerem se je več sto ljudi spominjalo nacističnega krivosodja in nasilja, ki je v vojnem času izreкло vrsto smrtnih obsodb v deželi. S svojim sodelovanjem so spored popestrili MoPZ Vinko Poljanec in gledališče Trotamora.

Kantata Ustoličenje karantanskega kneza v Ljubljani

V sklopu praznovanj ob 20-letnici samostojne Republike Slovenije je 24. junija ob 19.00 uri gostoval MePZ Gallus iz Celovca skupno s pevci, instrumentalisti in solisti s Prevalj, v ljubljanski stolnici, kjer so skupno predvajali kantato Franceta Cigana »Ustoličenje karantanskega kneza«. Koncert, ki je bil poseben poklon mladi državi Sloveniji, je bil poseben primer dobrega sodelovanja prek karavanske meje. Gostitelj nastopajočih je bila ljubljanska nadškofija, soprireditelja pa poleg nastopajočih še Krščanska kulturna zveza ter KD Mohorjan s Prevalj.

Kajžnikova družina z Radiš

Deset družin se je letos odzvalo vabilu Krščanske kulturne zveze, da sodeluje pri družinskem petju, drugič po 25-letnem odmoru, tokrat v Kulturnem domu v Dobrli vasi. Zelo pester je bil lok nastopajočih: od družine z majhnimi otroki (Kert), prek sestave odraslih sester in bratov, ki so se kot družina že razšli, a še vedno radi pridejo skupaj in zapojejo (Wastlovi iz Dobrle vasi, Olipovi iz Sel, Kežarjevi iz Horc), bratov in sester, ki znajo razne instrumente (Katz iz Škocjana) in po njih vedno radi sežejo, če se srečajo (Krajger iz Šmihela), do družin, ki so se predstavile z dvema generacijama (Sienčnik/Kramer/Sturm iz Dobrle vasi) ali s tremi generacijami (Kajžnikovi z Radiš) z mladostno babico v svoji

sredi, pa tja do Kvinteta bratov Smrtnik, ki že 25 let nastopa in navdušuje na koroških odrih ter zunaj koroških in avstrijskih meja. Ne nazadnje je bila med nastopajočimi tudi svetovno znana Bernarda Fink, ki uživa, če zapoje s svojo hčerko. Kot »legionarja« sta si mati in hči izposodili Romana Verdela, kar pa ne pomeni, da ne bi bila mogoča čisto družinska spremljava. Tudi mož/oče Zdravko Inzko je za eno pesem segel po klavirskih tipkah.

Razveseljivo je, da je letos še s strani mnogih družin prišel signal, da bi nastopile – upamo na njihov nastop drugo leto 3. junija, ko bo Krščanska kulturna zveza zopet vabila na družinsko petje.

Zaključek dveletne zborovodske šole

V soboto, 21. maja, je bil v Mestni hiši v Borovljah pevski koncert posebne vrste, saj so se takrat predstavili občinstvu novi pevovodje, ki so si v okviru

V prvi vrsti sedijo novopečeni zborovodje

Glasbene šole na Koroškem na dvoletnem intenzivnem tečaju pridobili osnovno znanje zborovodskega dela. Pod taktirko 14 novopečenih dirigentk in dirigentov so ta dan na zaključnem koncertu zapeli MePZ Sele, MePZ Danica, MoPZ Trta, Mladinski zbor ZG in ZRG za Slovence in zaigral je Mladinski komorni zbor GŠ Glasbena promlad. Umetniški vodja dveletne zborovodske šole je bil Stanko Polzer, ki je skupaj z drugimi mentorji poskrbel za pravo temelje glasbene in pevske izobrazbe, na katerem bodo mlade dirigentke in dirigenti lahko gradili naprej.

Kulturni teden koroških Slovencev

Otroci so na odprtju pozdravili zveznega predsednika

V Porečah je od 9. do 12. maja potekal 19. Kulturni teden koroških Slovencev, ki ga vsako leto prireja Biro za slovensko narodno skupnost skupaj z osrednjima kulturnima organizacijama koroških Slovencev. Tudi letošnji kulturni teden je nudil kratek vpogled v kulturno ustvarjanje koroških Slovencev, ki se je predstavilo na šestih prireditvah ob Vrbskem jezeru. Dobro obiskano odprtje je bilo vse v znamenju doseženega kompromisa v vprašanju dvojezičnih krajevnih napisov na južnem Koroškem, ki ga je v svojem nago-

voru izrecno poudaril tudi zvezni predsednik Heinz Fischer. Nagovorom je sledil pevski in glasbeni koncert v obeh deželnih jezikih, ki sta ga zelo posrečeno povezovala Danica Thaler-Urschitz in Hans Mosser. Drugi dan se je predstavila filmska in gledališka dejavnost koroških Slovencev z dokumentarcem »F.A.Q.« Stefana Hafnerja ter gledališko predstavo »RAZstava« Alenke

Hain. Sreda, 11. maj, je bila v znamenju raznih jezikovnih pobud, ki imajo za težišče uporabo slovenskega jezika v vsakdanu. Kulturni teden je bil zaključen v četrtek, 12. maja, s predavanjem jezikoslovca H. D. Pohla ter s klasičnim koncertom »Romantika v besedi in zvoku«, ki so ga oblikovali Gabriel Lipuš, Christian Filipič in Elisabeth Văth-Schadler. S Kulturnim tednom so se koroški Slovenci to leto 19-ič predstavili sosedom v deželi in pokazali del svojega kulturnega življenja.

Koroški kulturni dnevi v Ljubljani

Lovro Sodja, Sonja Kert-Wakounig, Peter Vencelj

Od 8. do 15. aprila so se v Ljubljani odvijali 9. Kulturni dnevi koroških Slovencev v slovenski prestolnici. Ob slavnostnem odprtju v viteški dvorani ljubljanskih Križank je spregovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš in poudaril, da je slovenski narod vedno gradil na kulturi in vedno črpal moč za obstoj prav iz kulture. To velja zlasti za pripadnike slovenskih narodnih manjšin v bližnjem zamejstvu. Kulturni dnevi, ki jih vsako leto prireja Društvo avstrijsko-slovenskega prijateljstva skupaj s Slovensko prosvetno zvezo, Krščansko kulturno zvezo in s Klubom koroških Slovencev v Ljubljani, so v sklopu raznih prireditev nudili še literaturo, glasbo, lutkovno predstavo, likovno razstavo ter predstavitev publikacij KKZ Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik in so bili zaključeni 15. aprila s koncertom MePZ Danica in tria Korotan v Slovenski filharmoniji.

Festival Suha

19. Festival Suha je privabil množico ljudi, med njimi številno prominenco, organizatorjem pa je kot vedno uspelo povabiti izjemne skupine. Čeprav je tokrat vreme nagajalo in so se pred ploho morali umakniti v telovadnico ljudske šole, je koncert ponovno pokazal vrhunske dosežke na pevskem področju. Poleg domačega okteta Suha in PIS Žvabek so bili v gosteh še Dravograjski oktet, skupina Gestern & heut iz Štajerske, skupina Ingenium iz Slovenije in skupina Vocado iz Švedske (najboljši švedski zbor leta 2011). Daleč naokrog znana in priljubljena prireditev redno privabi goste od blizu in daleč in obiskovalcem pokaže dvo- oz. večjezičen kulturni utrip južne Koroške. Po zaključenem koncertu se je petje še nadaljevalo dolgo v noč v gostilni Motschulablick.

Odlični gostje na gradu Suha

Živa dediščina v Porabju: beleženje, komentiranje in ohranjanje

Udeleženci simpozija v Monoštru

V soboto 4. junija 2011 je v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru v Monoštru potekala mednarodna delavnica na temo: Živa dediščina v Porabju: beleženje, komentiranje in ohranjanje. Pozdravne besede sta spregovorili Marija Kozar Mukič, etnologinja v Muzeju Savaria v Szombathelyu in strokovna voditeljica Muzeja Avgusta Pavla v Monoštru, in Katalin Hirnök-Munda, znanstvena svetnica Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani in Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem. Po uvodnem predavanju Naška Križnarja, vodje Avdiovizualnega laboratorija ISN ZRC SAZU, ki je predstavil sistem obravnavanja žive dediščine v Sloveniji oz. v slovenskem kulturnem prostoru, je Martina Piko-Rustia predstavila projekt dokumentacije ledinskih in hišnih imen na Koroškem kot primer do-

bre prakse in kot primer prvega vpisa slovenske kulturne dediščine v nacionalni seznam nesnovne dediščine v Avstriji. Jelka Pšajd, višja kustodinja v Pokrajinskem muzeju Murska Sobota, je predstavila nekatere problematike žive dediščine v muzeju, predvsem je opozorila na težavnost pri klasificiranju in ovrednotenju posameznih elementov žive dediščine. O prizadevanjih za predstavitev in vpis žive dediščine Slovencev v Porabju v madžarski Unescov seznam nesnovne dediščine je spregovorila Marija Kozar-Mukič, ki je opozorila, da bi bilo v prvi vrsti potrebno vpisati značilno porabsko narečje, saj se za ohranitev narečja trudijo društva, mediji in izobraževalne ustanove. Udeleženci posveta so si ogledali tudi Muzej Avgusta Pavla v Monoštru, Kúharjevo spominsko hišo v Gornjem Seniku in novo kulturno središče – Porabsko domačijo v Andovcih. V zadnjih letih so k razvoju slovenske skupnosti na Madžarskem pripomogli evropski projekti, ki so omogočili tudi investicije (dogradnje in novogradnje) v kulturna središča, v katerih bodo v prihodnostih ohranjali in predstavljali tudi živo nesnovno dediščino Slovencev v Porabju.

Bilateralni fotografski natečaj »Biseri«

(v sklopu čezmejnega evropskega projekta »Biseri naše kulturne krajine«)

V sklopu evropskega projekta „Biseri naše kulturne krajine“ je ustanova Kärntner Bildungswerk skupaj s partnerji, s Slovenskim narodopisnim inštitutom Urban Jarnik, Koroškim pokrajinskim muzejem in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije v Mariboru, organizirala bilateralni fotografski natečaj. Iskali smo najlepše fotografije znamenj in manjših spomenikov avstrijske Koroške in slovenske Koroške. Tekmovanja se je udeležilo skupno 15 laičnih fotografov in fotografinj. Žirija je na sestanku v četrtek, 26. maja 2011, v Kulturnem domu v Pliberku ocenila predložene fotografije in določila zmagovalce po kategorijah: kapela/križev pot, znamenje/križ, kultni in pravni spomenik, pom-

nik/spomenik, obrt/kmetijstvo/industrija, fasadni ornament, vrelec/vodnjak.

Fotografije zmagovalcev bodo predstavljene na spletni strani www.kleindenmaeler.at, izbrane fotografije zmagovalcev in fotografije vseh udeležencev pa so na ogled tudi na razstavi Koroškega pokrajinskega muzeja na Ravnah na Koroškem. Odprtje razstave je bilo v četrtek, 16. junija 2011, ob 19. uri, na ravenskem gradu. Na prireditvi so zmagovalci prejeli diplome, o fotografijah in izboru fotografij pa je spregovoril znani fotograf Tomo Jeseničnik. Poudaril je, da je treba spomenike predstaviti v njihovem okolju in prostoru, kajti spomeniki so bili večkrat postavljeni na posebnih mestih, ki spomeniku dajejo še večji prepoznavnost.

Namen fotografskega natečaja je bil, opozoriti ljudi na to, da ob svojih sprehodih po naravi ne slikajo le družinske članke, naravne lepote ipd. temveč tudi tiste skrite bisere, za katere je treba odpreti oči, da jih prepoznamo v njihovi lepoti in sporočilnosti.

Razstava na Ravnah bo odprta do 7. avgusta 2011.

Zmagovalci fotografskega natečaja

V POLETNEM ČASU PRIPOROČAMO ...

ETNOLOŠKI MUZEJ – DRABOSNJAKOV DOM, KOSTANJE

Etnološki muzej je kraj spomina in učenja. Predmeti in fotografije iz minulih časov prikazujejo podeželsko življenje in delo ljudi s Kostanje in okolice.

Muzej je odprt:

junija, septembra
ob sobotah in nedeljah: 13.00 – 17.00
julija, avgusta
od petka do nedelje: 13.00 – 17.00
ali po dogovoru: 0043 (0) 664 2131841

PALČAVA ŠIŠA, PLEŠCE – ETNOLOŠKA ZBIRKA RODBINE ČOP

Posestniška hiša iz 1856 je kulturni spomenik na meji med Hrvaško in Slovenijo. V hiši je predstavljeno življenjsko okolje bogate podeželske hiše iz 19. stoletja ter življenje in kultura prebivalcev doline Čabranke. Posestvo ima še vedno ohranjeno staro trgovino z originalno opremo, obokane vinske kleti in pritličje s predstavljeno gostilno, v nadstropju staro pisarno, salon z bogato opremo in dekoracijo iz osemdesetih let 19. stoletja ter spalnice. K hiši sodi tudi edino kamnito gospodarsko poslopje v dolini, v katerem so od lanskega leta predstavljene tradicionalne obrti v dolini in govori tega dela obmejnega območja, ki so na slovenski strani že vpisani v katalog registra žive dediščine.

Informacije:

Palčava šiša, Ulica A. Muhvi a 28,
51303 Plešce, tel. 00385 51 825 124 ali
00386 41 744 828
ali TZ grada Čabar, tel. 00385 51 824
110, e-mail: TZcabar@gorskikotar.hr

PAVLOVA HIŠA – MUZEJ

Ob pristopu Slovenije k Evropski uniji 1. maja 2004 so v Pavlovi hiši odprli razširjeni in preurejeni muzej manjšin. Poleg že obstoječe razstave o zgodovini štajerskih Slovencev so v razširjenem konceptu predstavljene vse manjšinske skupnosti v okolici Gornje Radgone nekoč in danes.

Informacije:

Pavlova hiša (www.pavelhaus.at)
Laafeld /Potrna 30,
okolica Radgone/Radkersburg
tel./fax +43 3476 / 3862;
e-mail: pavel@mur.at
odprto od – do:
tor – sob 14:00 – 18:30

Tri premiere

13. marca 2011 je s »Kolumbovim jabolkom« navdušila otroška lutkovna skupina KPD Šmihel s skrbno izdelanimi lesenimi lutkami, dva tedna kasneje, 2. aprila, so se predstavili Sanjelovci iz Šentprimoža z novo plesno-igralsko predstavo »Frulululu«. 11. junija pa so z »Muco Copatarico« prvič nastopili otroci iz Sveč.

Pazi, česa si želiš

Po motivu Janoscheve zgodbe Mož in jabolko je šmihelska otroška lutkovna skupina okoli mentorice Andreje Trap v Farni dvorani v Šmihelu zaigrala **Kolumbovo jabolko**.

OLS KPD Šmihel – Kolumbovo jabolko

Kolumb sanja o tem, da mu njegovo drevo rodi vsaj eno jabolko. Na drevesu se res pojavi eno edino jabolko, ki raste in raste. Med sosedi se vzbudijo sumi in nezaupanje. Ob koncu pa jabolkova nadpovprečna dimenzija le pride prav: Zmaj, ki je pustošil jablane, zagleda dokaj privlačni sadež in se v svoji požrešnosti zadavi ob sami velikosti Kolumbovega jabolka.

Lutkovno gledališče se je v Šmihelu kajpak ustalilo kot tradicionalno. V skupini pa so sodelovali tudi kar nekateri novinci. Režijo in izdelavo lutk je vodila Natalija Herlec. Posebej so očarale majhne, iz lesa izrezljane marionetke jevajke. Otroci so začeli z izdelavo že julija preteklega leta na Breškem jezeru, dokončali pa so jih na lutkovni in gledališki delavnici v Ankaranu.

Le kam je muca skrila copate?

V režiji Mihija Kristofa in z glasbenim okvirom Tonča Feiniga se je v Centru k & k javnosti prvič predstavila najmlajša generacija sveških igralcev pod okriljem SPD Kočne. Prikupno so zaigrali eno najbolj priljubljenih slovenskih pravljic, Muco Copatarico avtorice Ele Peroci.

Ko nekega jutra otroci ne najdejo svojih copat, se sprašujejo, le kam da so izginile. Mogla jih je odnesti le muca, ker jih zvečer niso pospravili. Odpravijo se čez drn in strn, dokler ne pridejo do hiše Muce Copatarice. Tam so copatke umite in zakrpane in skrbno zložene na polici. Otroci se vzradostijo in vsak pobere svoje copate. Muci pa se zahvalijo z rožicami, lešniki in s pogačo.

Otroci so že med vajami povedali, da so radi delali z režiserjem Mihijem Kristofom. Veselilo jih je pa tudi skupno igranje pred vajami. To sta omogočili mentorici Nataša Partl in Rezka Rottmann, ki sta postavili skupino na noge. Veselimo se že naslednje predstave!

Muca Copatarica

Šmihelski lutkarji na festivalu Anima

Mladinska skupina KPD Šmihel

Z lutkovno predstavo Radovan je mladinska skupina KPD Šmihel 12. marca 2011 sodelovala pri festivalu Anima v Zgornji Avstriji. Za vizualno močno uprizoritev v japonskem bunraku slogu so lutkarji že na gledališkem in lutkovnem srečanju KKZ januarja tega leta želi pohvalo navzočih strokovnjakov. Med številnimi drugimi gostovanji so bili Šmihelčani z Radovanom aprila tudi na koroških kulturnih dnevih v Ljubljani, 26. junija pa na srhljivo lepem gradu v Slovenskih Konjicah.

ANKARAN 2011:

Prijave še mogoče

Ankaran I: 19.08. - 25.08.2011

Ankaran II: 26.08. - 01.09.2011

Prijavite se čim prej!

Kontakt: Mateja Kert,
+43 (0)463 516243-13
mateja.kert@kkz.at

Od uspeha do uspeha: Jack ali 几个杯咖啡 (Schälchen Kaffee)

Jack ali 几个杯咖啡 (Schälchen Kaffee) avtorice in režiserke Alenke Hain v izvedbi Teatra Šentjanž kakor tudi Frulululu - z besedilom Iztoka Alidiča in Sanjelovcev iz Šentprimoža, štejeta vsebinsko in gledališko med najbolj kakovostne predstave te sezone, in to ne samo na dvojezičnem ozemlju. Tako se letos kar dve produkciji spoprijemata z družbeno kritičnimi temami.

Mladinci Teatra Šentjanž, ki so se udeležili tudi gledališke delavnice v

Ankaranu, so za Jacka prejeli eno od glavnih nagrad pri festivalu Transgeneracije 2011 v Ljubljani, sledili pa sta še zmagi pri festivalu Vizije v Novi Gorici in na dijaškem gledališkem festivalu Junge Burg na Dunaju. Predočeno je psihološko piljenje konzumne družbe, ki je podvržena navidezni demokraciji in kjer se mnenje in identiteta posameznika krotita v toku sugeriranega večinskega mnenja. Jezik postane plačilno sredstvo – kupčija pa zapušča manipuliran kolektiv, ki je istočasno žrtev kot tudi izvajalec sistematskega opiranja možganov.

Tudi Sanjelovci so se izkazali

Medtem ko so bili Sanjelovci iz Šentprimoža s Koroškim kolom nagrajeni na Junge Burg že lansko leto, so letos s parodijo na socialno omrežje Frulululu gostovali že v Rušah v Sloveniji in poleg Teatra Šentjanž tudi na Vizijah.

Ponovno v režiji in koreografiji Se-

bastjana Stariča so s Frulululujem brisali meje med resničnim in kibernetiskim prostorom Facebook, kjer se dela po danih predlogah in je posameznik do absurdnosti podvržen skupinskemu pritisku. Predstavo so z živo ozvočeno glasbo spremljali domači mladinci, pri čemer jim je pomagal Dejan Došlo.

Z veseljem ugotavljamo, da Teater Šentjanž kakor tudi Sanjelovci trenutno štejejo med najboljše mladinske gledališke skupine to- in onstran meje – kar bogat repertoar za narodno skupino, kot so to koroški Slovenci.

Sanjelovci

termini:

- **petek, 1. julij 2011, 21.00**
Veronika Deseniška
pred župniščem v Vogrčah
Prireditelj: KKD Vogrče in KKZ
- **petek, 1. julij 2011, 16.00**
Šolski praznik Mohorjeve ljudske šole – Mohorjev vrt
Prireditelj: Mohorjeva ljudska šola
- **petek, 1. julij 2011, 20.00**
Srce 3.0, Poletni koncert MePZ Srce
Kulturni dom Dobrla vas
Prireditelj: SPD Srce
- **petek, 1., – nedelja, 3. julij 2011**
Festival narečnih pesmi
med Borovci v Števerjanu
- **sobota, 2. julij 2011, 18.00**
Premiera Muca Copatarica
farna dvorana v Šmihelu
Nastopa: gledališka šola
KPD Šmihel
Prireditelj: KPD Šmihel
- **sobota, 2. julij 2011, 20.00**
Koncert »Pop a-capella Band
Ois Voice«
ljudska šola v Bilčovsu
Prireditelj: Rožanski muzikanti
- **sobota, 2. julij 2011, 21.00**
Veronika Deseniška (Oton Župančič)
pred župniščem v Vogrčah
Prireditelj: KKD Vogrče in KKZ
- **sobota, 2. julij 2011, 20.00**
24. koncert Klasika na Humu
Brezje pri Rožeku, gorska cerkev
na Humu
Nastopata: Ansambel Nova schola
Labacensis in Bernarda Fink
Prireditelj: KD Peter Markovič
- **sobota, 2. julij 2011, 20.30**
Večer pod lipo in zaključek
delovne sezone
Kulturni dom Radiše
Prireditelj: SPD Radiše
- **nedelja, 3. julij 2011, 20.00**
Predstavitve zgoščenke
Janeza Gregoriča
Montevideo revisited
samostanska cerkev v Vetrinju
Prireditelj: Musikforum Vetrinj

- **ponedeljek, 4. julij 2011**
Kresovanje za Cirila in Metoda
pri Vištrniku v Podkrajju
Prireditelj: MoPZ Kralj Matjaž
- **torek, 5. julij 2011, 19.00**
Nocoj je pa en lep večer
Odprtje razstave ob 40-letnici folklorne
dejavnosti v Železni Kapli
Forum Zarja, Železna Kapla
Prireditelj: SPD Zarja
- **petek, 8. julij 2011**
Open air – BRUJI, farovž Št. Jakob
Prireditelj: SPD Rož
- **sobota, 9. julij 2011, 15.00**
Mednarodni folklorni festival
Železna Kapla
Prireditelj: SPD Zarja
- **sobota, 9. julij 2011, 20.00**
Poletna noč
pred kopališčem v Železni Kapli
Prireditelj: SPD Zarja
- **sobota, 9. julij 2011,**
Koncert Ubrano-eingestimmt
cerkev pri sv. Katarini
Prireditelj: KPD Šmihel
- **nedelja, 10. julij 2011, 17.00**
Tamburaški festival v Št. Janžu
Prireditelj: SPD Št. Janž
- **nedelja, 10. julij 2011**
Koncert pod lipo
pri Podnarju v Podnu
Prireditelj: SPD Borovlje
- **nedelja, 10. julij 2011**
Mednarodno srečanje vižarjev
pri Štiobarju na Komlju
Prireditelj: KPD Drava
- **14. – 18. julij 2011**
Nogometni turnir za pokal Košute
stadion pod Košuto
Prireditelj: DSG Sele-Zell
- **ponedeljek, 18. julij 2011**
Koncert, Ansambel Rosa in Grega
Avsenik – Samostan v Dobrli vasi
Prireditelj: SPD Srce

- **petek, 22. julij 2011**
Kino na horici
farovž Št. Jakob
Prireditelj: SPD Rož
- **nedelja, 24. julij 2011**
Kmečki praznik na Radišah
Prireditelj: Skupnost južnokoroških
kmetov
Soprireditelj: SPD Radiše
- **petek, 29. julij 2011**
Kino na horici
farovž Št. Jakob
Prireditelj: SPD Rož

3. – 16. julij 2011
Jezikovne počitnice
v Novem mestu

Teden mladih
umetnikov na Rebrci

25. – 30. julij 2011 (I)
1. – 6. avgust 2011 (II)

Gledališka delavnica
v Ankaranu

19. – 25. avgust (I)
26. avgust – 1. september (II)

Simpozij in koncert
ob 100-letnici rojstva Antona Nageleta
nedelja, 23. oktober 2011, Št. Peter

Slike: KKZ, Nedelja, F. Opetnik, Kušej, K. Gutownig Fürst, Tatjana Feinig
Prispevki: Zalka Kelih-Olip, Sonja Kert-Wakounig, Martin Kuchling, Martina Piko-Rustia, Mateja Kert

 Post.at

Bar freigemacht/Postage Paid
9020 Klagenfurt
Österreich/Austria

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA
10. Oktoberstraße 25/3 9020 Celovec
Tel. (0043) (0)463/51 62 43, faks 50 23 79
e-mail: office@kkz.at, spleť: www.kkz.at

Zalka Kelih-Olip -11 kelih@kkz.at
Sonja Kert-Wakounig -12 kert@kkz.at
Mateja Kert -13 mateja.kert@kkz.at
Martin Kuchling -15 kuchling@kkz.at
Irena Preinig -15 preinig@kkz.at
Sabina Anderwald -21 anderwald@kkz.at

IMPRESUM: Izdajatelj: Krščanska kulturna zveza, 10. Oktoberstraße 25/3,
9020 Celovec. Odgovorni urednik: Martin Kuchling